

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ : ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ)

ΤΑΞΗ / ΤΜΗΜΑ : Β ΛΥΚΕΙΟΥ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ : ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2024

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ : 4

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ : 3 ΩΡΕΣ

A. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίου Ὑπὲρ Μαντιθέου (§§10-11)

[10] Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοὺς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρᾳ, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι.

[11] Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. Καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

ΘΕΜΑΤΑ

A1. α. Να απαντήσετε τις παρακάτω ερωτήσεις:

1) «...ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων»: Σε ποιον αναφέρεται με την αντωνυμία «ἐκεῖνον» ο Μαντίθεος; (Μονάδες 2)

2) «... εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν»: Σε ποιες συμπεριφορές αναφέρεται ο Μαντίθεος με την αντωνυμία «αὐτῶν»; (Μονάδες 3)

β. «... μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας»: Ποια εἶναι κατά τον Μαντίθεο η μεγαλύτερη απόδειξη της τιμιότητάς του και της κόσμιας συμπεριφοράς του; (Μονάδες 5)

B1. Το ήθος του Μαντιθέου αναδεικνύεται στο κείμενο μέσα από αντιθέσεις. Να τις επισημάνετε και να σκιαγραφήσετε την προσωπικότητά του.

(Μονάδες 10)

B2. ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ: Αφού μελετήσετε το παράλληλο κείμενο από το έργο του Α. Λασκαράτου, «Τα μυστήρια της Κεφαλονιάς», να το συσχετίσετε με την αναφορά του Μαντιθέου ότι πάντρεψε τις δύο αδερφές του και να εντοπίσετε ομοιότητες στις κοινωνικές αντιλήψεις των δύο εποχών (4^{ος} αι. π.Χ – 19^{ος} αι.).

Ανδρέας Λασκαράτος, Τα μυστήρια της Κεφαλονιάς, απόσπασμα

Στο βιβλίο «Τα μυστήρια της Κεφαλονιάς» που εκδόθηκε το 1856 ο Α. Λασκαράτος παρουσιάζει τα κοινωνικά ήθη της πατρίδας του, της Κεφαλονιάς, και προτείνει μεταρρυθμίσεις τολμηρές για την εποχή του. Οι σκέψεις του είναι διατυπωμένες σε άρθρα που αναφέρονται στην οικογένεια, τη θρησκεία και την πολιτική.

(Μονάδες 10)

Επειδή ένας κύκλος φαύλος προλήψεων κάνει το σύστημα των οικογενειών μας. Ο γονής, για να πανδρέψει τη θυγατέρα του, νομίζει ναν του είναι συγχωρημένο* να 'βγάλει το προικιό της έως μέσα από τα σπλάγχνα της. Ενώ το θηλυκό εκείνο το τυραννεμένο, το κακοβλεμμένο, το υβρισμένο, δεν βλέπει άλλο μέσος ελευθερώσεως από τη σκλαβιά του παρά το γάμο!... Έτσι, η τυραννία γένεται αιτία της απαιτήσεως της υπανδρείας, ενώ η απαίτηση τούτη γένεται πάλιν αιτία της τυραννίας!... Εγώ πιστεύω ότι, αν εμεταχειριζόμεθα τες θυγατέρες μας με περισσότερη αγάπη, το σπίτι μας ήθελε πάψει να είναι ωθηστικό* για δαύτες. Τότες με το πνεύμα τους αναπτυγμένο καλύτερα, ήθελ' έχουνε γνώριση* και πείρα του κόσμου, κι ερχόμενη η ώρα της υπανδρείας τους, ήθελ' έχουν υπομονή και γνώση διά να διαλέξουν το σύντροφό τους. Ήθελε δεχτούν εκείνον, οπού ήθελε κρίνουνε κατάλληλον να κάμει την ευδαιμονίαν τους, και ήθελε απορρίψουνε τον κερδοσκόπο που δεν ήθελε βλέπει σ' εδαύτες παρά το προικιό τους...

Από το σχολικό βιβλίο Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α' ΓΕ.Λ.

**του είναι συγχωρημένο: του επιτρέπεται*

**ωθηστικός: αποκρουστικός, μισητός*

**γνώριση: γνώση*

B3α) Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση για κάθε μία από τις παρακάτω προτάσεις βάζοντας σε κύκλο το γράμμα που προτάσσεται:

1. Η χρήση των εικότων στον ρητορικό λόγο οφείλεται στον

- A. Κόρακα και Τεισία,
- B. Πρωταγόρα,
- Γ. Γοργία,
- Δ. Ισοκράτη

2. Οι επιδεικτικοί λόγοι εκφωνούνται στην Αθήνα

- A. στην Εκκλησία του Δήμου,
- B. στα δικαστήρια,
- Γ. στις δημόσιες γιορτές,
- Δ. στον Άρειο Πάγο

3. Τα ιστορικά παραδείγματα ανήκουν

- A. στις έντεχνες πίστεις,
- B. στις άτεχνες πίστεις,
- Γ. στις γνώμες,
- Δ. στα πάθη

4. Αποφθέγματα είναι

- A. τα ενθυμήματα,
- B. οι γνώμες,
- Γ. τα ήθη,
- Δ. τα πάθη

5. Για ζητήματα εξωτερικής πολιτικής του αθηναϊκού κράτους αποφάσιζε

- A. η Ηλιαία,
- B. η Βουλή,
- Γ. ο Άρειος Πάγος,
- Δ. η Εκκλησία του Δήμου

(Μονάδες 10)

B4. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη την ετυμολογικά συγγενή της νεοελληνική λέξη.

1. καταλειφθείσης
α. κατάληψη β. εγκατάλειψη
2. έξέδωκα
α. δοτική β. δωμάτιο
3. έγκλημα
α. σύγκληση β. έγκλιση
4. διώκηκα
α. επιείκεια β. οικία
5. όψεσθε
α. άποψη β. απόψε

(Μονάδες: 10)

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !!!

